

Kommentarer til Klimarådets ”Statusrapport 2021”

Stor ros til Klimarådet

Klimarådet har udført et stort arbejde med udgivelsen af ”Statusrapport 2021 – Danmarks nationale og globale klimaindsats”, og skal have stor ros for det. Rådet for Grøn Omstilling (RGO) er enig i hovedkonklusionen, nemlig at regeringen ikke har anskueliggjort, at målsætningen om reduktion af udslippet af drivhusgasser med 70% i 2030 i forhold til 1990 vil blive opnået med de initiativer, der nu er vedtaget, og at der derfor er behov for yderligere tiltag.

Selv om regeringen siden vedtagelsen af 70%-målsætningen har indgået brede aftaler i Folketinget om nye initiativer, som indebærer et kursskifte i klimapolitikken i forhold til tidligere, har man indtil nu kun plukket de lavt hængende frugter. Der er fortsat store udfordringer, specielt i forhold til at indføre en generel, høj CO₂-afgift, at reducere emissionerne fra landbrug og transport og udvikle CCS. Vi ser en fare for, at regeringens klimaindsats taber troværdighed, hvilket vil være meget uheldigt i forhold til at fastholde den brede enighed, der har været om klimapolitikken, og som er en forudsætning for at fastholde dynamikken i den videre indsats.

Vi mener, at Klimarådets rapport udgør et meget værdifuldt vidensfundament til at skabe et fælles grundlag for både Folketinget og offentligheden for diskussionerne om den fremtidige klimapolitik frem mod 2030 og videre mod et klimaneutralt Danmark. Derudover støtter vi rapportens anbefalinger til den fremtidige klimapolitik, som kan danne grundlag for tilrettelæggelsen af de næste skridt.

Rapporten skaber et stærkt grundlag for den klimapolitiske debat

Hovedformålet med rapporten er at vurdere om regeringen har anskueliggjort, om reduktionsmålet i 2030 kan nås. Dette begreb spiller en stor rolle i den proces, som klimaloven fastlægger for udformningen og opfølgningen af klimapolitikken. Klimarådets konklusion udgør grundlaget for ikrafttrædelsen af handlepligten og for Folketingets vurdering af klimapolitikken.

Det er derfor vigtigt, at der er gennemsigtighed om grundlaget og metoden for vurderingen af dette spørgsmål. Klimarådet har udviklet en systematik til vurdering af klimapolitikken, der både inddrager konkretiseringsgraden af de fremlagte klimapolitiske tiltag, styrken i virkemidlerne og endelig risici for, at man ikke opnår de forudsatte emissionsreduktioner. På grundlag af denne systematik når Klimarådet frem til, at man med de virkemidler, som nu er vedtaget og finansierede, vil nå en reduktion af udslippene på ca. 56% i 2030. Regeringens klimaplan indeholder ikke konkrete planer eller strategier for, hvordan de resterende 14% skal opnås, idet regeringen alene har opgjort de tekniske potentialer for de manglende reduktioner. Der mangler derfor en konkretisering af, hvordan disse reduktioner kan opnås. Denne opgørelse viser klart, at regeringen *ikke* har anskueliggjort, hvordan målet skal opnås, og at der derfor er behov for yderligere initiativer.

Det metodiske arbejde, som Klimarådet har udført, skaber klarhed og sikkerhed om konklusionen, og skaber samtidigt et solidt grundlag for den efterfølgende klimapolitiske debat i Folketinget og i offentligheden.

Rådets anbefalinger til regeringen peger på de store udfordringer frem mod 2030

Klimarådet fremlægger en række anbefalinger til regeringen. Vi er meget glade for, at Klimarådet som sin første anbefaling peger på, at regeringen bør fremlægge en konkret køreplan for indsatsen frem til 2030. Dette er nødvendigt, hvis regeringen skal genskabe troværdigheden om klimapolitikken. Vi

lægger vægt på, at køreplanen skal være konkret i den forstand, at den ikke bare skal pege på potentialer, men også angiver hvilke virkemidler, der skal tages i brug, og beskriver processen for den politiske vedtagelse og finansieringen af den videre indsats.

Klimarådet understreger, at der trods nedsættelsen af en ekspertgruppe til udarbejdelsen af et forslag til CO₂-afgift, endnu er lang vej inden man har konkret model. Vi er enige med Klimarådet i, at en høj, ensartet CO₂-afgift, der omfatter alle udledninger af drivhusgasser er en forudsætning for realiseringen af reduktionsmålet på 70%. Det haster med at regering og Folketing får meldt ud ca. hvilket afgiftsniveau vi havner på efter indfasning, og at afgiften skal omfatte alle hovedsektorer i samfundet. Dermed kan erhvervslivet og andre dele af samfundet nå at omstille sig og allerede i dag indrette deres investeringer herefter. Dernæst skal der inden for et års tid udarbejdes en konkret model og fastlægges i hvilken takt afgiften optrappes. To ting er vigtige her. For det første skal et sikres, at der ikke sker lækage af udledninger til udlandet. Samtidig skal sikres, at virksomhederne forsat har incitament til at reducere deres emissioner, og at de indenlandske aftagere af deres varer også oplever en priseffekt af de emissioner, som produktionen giver anledning til. For det andet lægger vi stor vægt på den sociale balance i afgiften. Hvis opbakning til klimapolitikken i befolkningen skal fastholdes, er vigtigt, at den opleves som retfærdig, og at den ikke vender den tunge nedad og bidrager til større ulighed.

Vi støtter også Klimarådets anbefaling om, at der er behov for en indsats for at konkretisere initiativer til udnyttelse af CCS, men noterer samtidig faren ved at undervurdere usikkerheden ved CCS som et bærende element i opnåelse af 70%-målsætningen. Rådet for Grøn Omstilling mener at biomasse skal udfases af el- og varmforsyningen, og er derfor glade for, at Klimarådet påpeger problemerne ved anvendelse af biomasse og advarer mod at gøre brug af CCS fra biogene kilder for dermed at opnå negative emissioner, der kan bruges som modregning for udledning af drivhusgasser fra andre sektorer.

Der er behov for at supplere anbefalingerne

På et enkelt område, mener vi at det er nødvendigt at supplere Klimarådets anbefalinger. Det er et vigtigt hensyn, at indsatsen er omkostningseffektiv. Derfor skal balancen mellem de enkelte indsatser vurderes ud fra dette hensyn. I særdeleshed er der behov for at se på balancen mellem initiativer til fremme af energibesparelser og indsatsen til udbygning af CO₂-fri energi. Klimarådet har tidligere påpeget, at en af mest omkostningseffektive indsatser til reduktion af energiforbruget er energieffektivisering af bygninger, og at omkostningerne til dette er lavere end omkostningerne til udbygningen af vedvarende energi. Det fremgår af Klimarådets rapport fra 2020, at de samlede samfundsøkonomiske omkostninger for at nå 70%-målet vil stige med omkring 14 mia. kr. over perioden 2020-2030, hvis man ikke gennemfører energieffektiviseringer i bygninger. En forhøjelse af CO₂-afgiften vil ikke kunne sikre gennemførelsen af disse effektiviseringer. Den adfærdsøkonomiske forskning viser, at mennesker ikke er reagerer strengt økonomisk rationelt, som de markedsøkonomiske modeller forudsætter. Det er derfor nødvendigt at bruge en bredere palet af virkemidler, herunder information, tilskud og påbud.

Det er derfor nødvendigt som led i en køreplan for klimaindsatsen at fastlægge mål for energibesparelser i bygninger og andre sektorer og supplere afgifterne med særlige virkemidler til realisering af målene.